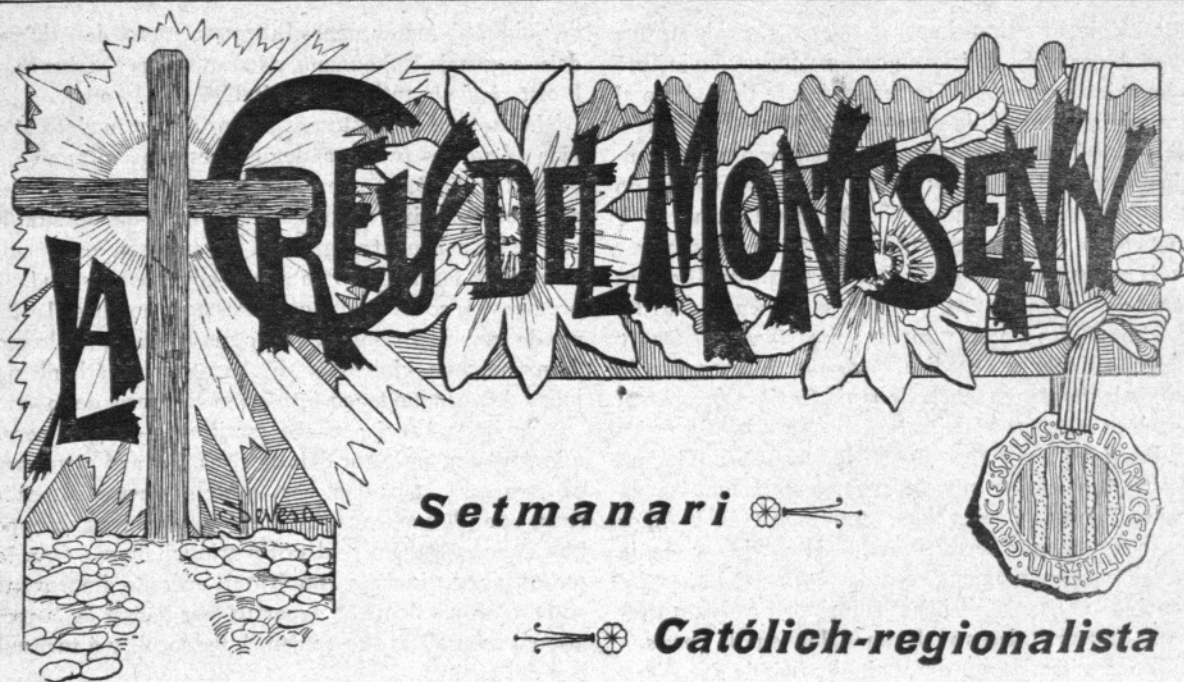

Preus de suscripció

ESPAÑA Y CATALUNYA FRANCESA

Un any (directament)	5 pessetes
Per corresponsal	6 »
Un semestre	3 »
Extranger y Ultramar preus dobles.	

Número solt 10 céntims.

Centre de suscripció

Redacció y Administració: Imprempta Antoniana. Carrer de Gerona, 76, que es ahont deu dirigir-se tota correspondència.

No 's tornan los originals

(Bussó á la entrada.)

SUMARI.—Flors de Juny, per Mossen Carles de Grassot.—Reacció saludable, per En Joaquim de Ribot.—La Creu, per Na Enriqueta Paler y Trullol.—Nota Folklórica de Sta. Coloma de Queralt, per Mossen Joan Segura.—Fulles de xiprer, per Mossen Agustí Pujol y Sagoni.—A la memoria de un infant, per En J. Novellas de Molins.—L'estany de Moncorbés, per En Salvador Maluquer.—Als catalans del Rosselló, per En Ignasi de Sacalm.—Puig Secalm, per En Celesti Deyesa.—La Bepeta, per Mossen Carles Besolí.—En la funció del últim dia del mes de Maria, per Mossen Angel Garriga y Boixadós.—Corpus Christi, per En Francesch Bracóns.—Discurs Presidencial dels Jochs Florals, per Mossen Joseph Torras y Bages.—Notes tristes, per En Emili Serrat.—Gazetilles.—La enhorabona, per En J. Abril Virgili.—Pá de Sant Antoni.—Passatemps.—Anuncis.

FLORS DE JUNY

Panem de coelo prestitisti eis; Omne delectamentum in se habentem.

Estant en vigílies de la festa del Sanctíssim *Corpus Christi*, deixám un moment lo *Pa de Sant Antoni*, pera ocuparnos d'aquest altre *Pa* tant excel·lentíssim que tòt altre aliment, per celestial que sia, no pot compararshi.

Y ¡cóm voldria lo nostre cor manifestar lo que sent sobre aquest misteriós *Pa* que tením en els nostres *Sagraris*, consagram ab les paraules de la nostra indigna llenga, sumim ab la nostra boca impura, partim ab les nostres mans terroses y 'l donám en participació abundosa, continua y universal y entera als fidels aymants del nostre Rey, del nostre Déu, del nostre Pare y del nostre Tòt!

Obrim ab l'imaginació aquelles portelles daurades en que 's reflecta la llum vacil·lanta de la llantia solitaria y veurém aquell *Pa* baixat del Cel, qu' está allí glatint d'amor per nosaltres, vivent y animat, empresonant sos mohiments y aniquilantse á la nostra vista, pera que á derrera del cancell misteriós de les especies sacramentals, pugá soprar y complaures en lo nostre afany de cercar-

lo com á lliri entre espines, com viola amagada dins la molsa, com niu de rossinyols que sols se mostra als ulls amorosos que 'l cercan al trasllú del Cel, per entre 'ls arsos y romagueres de la terra.

Y si entráu més endins y atrevintvos veyent la dolça franquesa ab que vos convida á menjar y á beure, ¿no trováu cóm al rébrel y entrar en lo vostre cor després de consumir-lo, sentiú encara més lo buyt de la fam espiritual y després de béurel encara teniu més set? Y es tant atractívola aquesta fam y aquesta set, que l'ànima que ho experimenta no pót desitjar sino afamolir y assedegarse més y més y sentir noves ansies y desitjs d'aquest delitós aliment; lo qual atráu, atráu ab tantes forces, que aquells que més han arribat á assaborir-lo espiritualment, fins han perdut la sabor de les coses de la terra y han viscut del amor que aquest *Pa* sacramental infundeix en les venes, dies y dies, anys y fins tota la vida...

Torném á tencar la portella del *Sagrari* y escoltéu cóm aqueix *Pa* miraculós, aquest miracle y suma de miracles, aqueix *Pa* dels Cels, dona mostra de sos sentits y vos parla, més no ab veus que fassin soroll, sino ab la veu íntima del amich que parla al altre amich y li vessa sos secrets en lo més íntim y amagat de son cor. ¡Oh, y quins col·loquis amorosos en la solitud! Quins torneigs

entre l'ànima esperonada per l'amor y atrevida perquè aquest Amor te ses delícies en cercar y jugar com infantò ab les ànimes avmades! Quines sagetes se tiran l'un al altre per modo invisible y misteriòs, fins que l'ànima ferida y panteixant s'exclama: ¡Prou, Senyor prou! ¡aixambléu mon cor ó tanquéu les flames del vostre, perquè no puch obehir tantes dolsures! Y allavors l'Amor y l'Amat entenentse sense paraules y veientse sense mirar d'ulls corporals, se comuniquen y barregen ses llàgrimes y sos dols, sos goigs y ses esperances, ses penes y sos desitjs y ses follies santes, y surt l'ànima ab aquell foch y aliment, satisfeta y enardida y resolta á emprendre lo camí de la montanya sancta de la perfecció. Y après, al despedirse, ab pena se deixa la companyia del Sagrari y son dols Estandart y apar que no se siben despedir l'un del altre v ab enginy amoròs, pera no sentir tant les ausències, l'Amat se deixa 'l cor empresonat ab l'Amor pera tornar sovint á cercar l'aygua de la vida y desde afora en suau anyorament recordarse que allí dins del Sagrari te son tresor. Y aixís l'ànima va á trovarlo atravessant carrers y places y 'ls murs del temple pera suplir la necessitat d'estar día y nit al costat de son Dèu y unida ab Ell fins que arribi l' hora de l'unió íntima y eternal en lo Cel.

¡Oh! Que 'l bon Jesús Sagramentat, qu' en les properes festes del *Corpus* adorarém públicament, vulga concedirnos l'esperit d'adoració continua y la pràctica de sa presència eucarística en mitj del quefers y treballs de la vida!

C. DE GRASSOT, *Pvre.*

Reacció saludable

Lo reviuire d'un poble, prova que son organisme no está carsecat ni la sanch de sas venas del tot enmatzina per mortífer verí.

Lo renaxement que avuy per tot arreu se observa, desde 'l Ebro al Camp de Creus, del Pirene al Francolí, es penyora certa de que 'l poble catalá conserva, grat sia á Deu, molta virilitat y energia, que en son pit niuha aquell amor tendre y valent que sempre ha set lo distintiu dels fills de nostra terra, quins en lo transcurs de deu segles han admirat lo mon ab sas prohesas, passejant per tot l'Univers la senvera catalana, sempre noble com sos guerrers, sempre altiva y digne com sos Comptes.

Per espay de alguns anys sembla que Catalunya hagués perdut l'esma. A las paupántas caminaba rostos avall, y al fons del abisme, hont indefectiblement havia de capbusarse, la esperaba la gola fartanera del drach estranger, per engullirse fins l'últim retall del immaculat penó de nostra terra. Avuy ¡valgam San Jordi! sembla que Catalunya vol dexondirse del marasme fatal y funest. Verament alegra l'ànima y axampla 'l cor á tota mena d'esperansa aquesta renaxó que per tot arreu se nota, y aquesta reacció, entre 'ls matexos catalans, vers lo fonamental de nostra legislació sabia y santa.

Es induptable que 'l fonament de la casa peyral y 'l punt de partida de tota regeneració verament catalana, ha de ser la religió del Crucificat, atrement, nostra aimada Patria podria semblarse, tan com se vulga, á un cantó

de Suissa, ab més ó menos llibertats, pero del tot perdria sa essencia y fisonomia, y á la moderna Catalunya res li restaria de la antigua y veritable, sino lo nom.

La santetat de costums, la senzillesa y moderació de vida de nostres avis, era degut, mes que á altra cosa, al fré de la religió, que reprobava 'l luxu, l'eccés y 'l despilfarro. Per aixó nostras casas solars, no obstant los embats de calamitats y guerras, veyan passar generacions y segles, y fermas, incommovibles com roca asseguda sobre penyas, contaban las centurias com nosaltres las denas del rosari. No son axis las casas que ha creat lo modernisme, que viuhén al dia, per morir-se á la nit si 'l juheu ó 'l banqué tenen firmada sa sentència de mort.

Pro aris et focis; estaba escrit mes que en pergamins y murs, en lo cor dels catalans. Per axó quant naus de fora casa atansaban vers nostras platxas, ó per las crestas del Pirene treya 'l nas estrangera nissaga, los pobles se despoblavan y al crit patriotich de *via fora*, los toróns y encontradas s'omplían d'exercits, improvisats sí, pero prou valents y aguerrits per llansar de la terra als mal aconsellats que venían á fer soroll y á turbar la pau del ascó.

Si per la llar, só es per la familia y p' el terror, nostres pares eran lleons invencibles, per l'altar ó sia per religió santa eran fervoríssims devots. Llur fe y l'amor que tenían á la Iglesia escrit está en totas las planas de la historia catalana, y sagellat per aquest nombre interminable de monuments que en los 'pichs de las montanyas y en las creuhadas dels camins, diuhén ab veu alta que s'enremarán ans de veurer la bandera catalana en mans de nous alarbs.

Si volém, donchs que Catalunya prosperi, es precis que imitem á nostres antepasats, fentla creixer al escalf de la fe. Per ditxa de tots, tenim ara á nostre benvolgut mestre lo Dr. Torres y Bages, constituït en guia de Israel. Demanemli donchs llum, consell y guia, y ell que ayma á Catalunya almenys tan com nosaltres y que sempre ha lluytat en las avansadas del exercit catalá, sens dupte que ab molt de pler ens senyalará el camí.

No mancan, grat sia á Deu, homes eminents en virtut y saber, ab quins podria fundarse una Academia de la llengua catalana, que tindria molt adelantada la tasca, tant sols ab l'inventari que dexá escrit lo inolvidable y mav prou plorat Sr. Aguiló; no duptam que son digníssim fill D. Angel, faria tota mena de sacrificis per enlanyar mes y mes la memoria del seu bon pare y dar esplendor á nostra hermosa parla.

Ben organizada la part literaria, ab la de monument, arts, excursions y propaganda, tot endressat al fi pel qual trevallem, ço es el retorn absolut á las santes y venerables tradicions catalanas: aprofitant ara mateix aquest consolador reviuire de nostre poble, podriam anar molt lluny y fer moltes de cosas. Tal volta lo sol que un jorn llunyá escalfá lo pit de 'n Tallaferró, aguaytaria ans de gayre, joyós y rialler, com la ensenya catalana, oneja majestuosa demunt nostras palaus.

JOAQUIM DE RIBOT.

Camallera 10 Maig 1899.

¡LA CREU!

Ab més dalit ó més pena,
per més llarch temps ó més breu,
en lo camí de la vida
tots arrosseguém la Creu.

En les desertes comarques,
en les poblades afraus,
en miserables cabanyes,
en sumptuosos palaus,

En solitaria masía
y en bulliciosa ciutat,
ets l' amiga inseparable
de la trista humanitat.

Si al pobre rendeix ta càrrega,
més rendeix al gran senyor:
¡que si ets feixuga de fusta,
més ho ets coberta d' or!

Y 'l mon forceja, forceja,
per lliurarse de ton pes;
y en l' angosa de la lluyta
sent què l' aplanas molt més.

Per fer suau ta duresa,
dixós qui 't porta de grat;
dixós qui ab doló t' abraça,
y més qui hi vol ser clavat.

¡Creu Santa! Herencia divina
que de Cristo hem recullit;
per la redempció dels homens,
del Fill de Deu cruent llit:

Signe de la vida eterna,
que distingeix als creyents;
fiel y amorosa companya
en nostres últims moments:

Emblema de greus tortures,
profonds neguits y dolors;
nort y alegria dels justos,
llum y escut pels pecadors:

Armats ab tú, 'ls fiels victories
han alcansat sens igual;
els martres ferse invencibles,
els héroes nom immortal.

Y s' han trencat les cadenes
de bárbara esclavitut,
y ánimes gayre be mortas
han recobrat la salut.

Y ab ta imatge falaguera
se recompensa 'l valor,
y la virtut se premia
y 's gallardona l' honor.

Si be avuy ¡quant pit indigne,
altiu se cubreix ab tú,
d' honor, virtut y bravura
tenintlo del tot ben nú!

Simbol de passades glories
de nostra infelís nació;
dels cors fidels l' esperansa,
sol de regeneració:

Si volém salvar la patria,
si tots nos volém salvar,
¡Creu veneranda! coratge
ferms ab tú havém de cercar.

Contra 'ls huracans del sigle
sigues nostre dols recés:
de ta sombra benfactora
cal no allunyarnos may més.

ENRIQUETA PALER Y TRULLOL.

Nota folklórica de Sta. Coloma de Queralt

Lo llenguatge

Lo més notable del llenguatge colomí es l' us ó l' abús de la *i* en les terminacions no acentuades en que solen usar *a* ó *e* altres comarques.

Un exemple aclarirá la idea: dihuem aquí:

«Lu pari y la mari sempri 's mengin lis sopis fredis: lis meus germanis sempri lis vuldriin ben bullentis.»

«Lis bonis sumeris y lis mulis jovins costin molt caris.»

«Portu, portis, porti, purtém, purtéu, portin.»

«Purtavi, purtavis, purtavi, purtavam, purtavan, purtavin.»

«Yo crech, tu creus, éll creu, naltris creyém, valtris creyeu, ells crehuin.»

«Yo creí, tu creis, éll creí, naltris crehiam, valtris creyeu, ells crein.»

«Yo creurii, tu creuriis, éll creurii, naltris creuriam, valtris creuriau, ells creuriin.»

Dels pobles d' alentorn de Sta. Coloma uns parlen com en dita vila, altres ben diferentment.

Es de notar que á distancia de Sta. Coloma, y després d' atravessar pobles que no parlen ab *i*, se 'n troven alguns aislats que parlen com en Sta. Coloma; tals son Barberá y Solivella, un y altre propers de Montblanch.

En los milenars de documents antichs y moderns que he vist en los arxius de la comarca y de la vila may he trovat cap document en que s' usás lo llenguatge colomí, ó sia l' abús de la *i*.

Lo que sí he trovat es l' us de la *o* en lloch de la *u* final no acentuada: com *Mario*, per *Maria*; *Elieseno* per *Eliesena*. Singularitat que sembla conservar-se en lo Rosselló, ja que 'n Mistral escriu *Mireyo* per *Mireya*, etc.

En algún poble del nostre vehinat se diu *vingon* ó *vingun*, per *vinguen* ó *vinguin*. En Urgell s' use igual-

ment aquesta singularitat: axis diuen: *No digos res; no hi vajos; per no digues ó diguis res; no hi vages ó vagis.*

Sembla una paradoxa: pero, valgue lo que valgue, vull apuntar una idea:

¿Aquesta *diversitat* en lo llenguatge parlat, podria servir de guia per *uniformar* nostra ortografia?

Yo m' inclino á creure qu' aquestes *is* y *os* que constitueixen una singularitat dintre del llenguatge català, son modos especials de pronunciar les *es*: de manera que en tots los cassos en que 'ls colomins, barberanins y solivellenchs, discrepant del llenguatge més usat, pronuncien la *i* en lloch d' *a* ó d' *e*, convindria uniformar la ortografia escrivint *e*.

Segons aquesta regla seria error escriure *vinguin*, *puguin*, *valguin*: deventse escriure: *vinguen*, *puguen*, *valguen*.

Segons aquesta regla quedaria autorisada la práctica ja molt extesa del plurals femenins en *es*; com *dones*, *fulles*, *belles*.

Segons aquesta regla los presents d' indicatiu s' escriurien:

«Yo porio, tu por.es, ell porte: nosaltres portam (ó portém), vosaltres portau (ó portéu), ells porten.

Los preterits imperfets:

«Yo portave, tu portaves, ell portave, nosaltres portavam, vosaltres portavau, ells portaven.

L' imperfet de subjunctiu:

«Yo portarie, tu portaries, ell portarie, nosaltres portariam vosaltres por.ariau, ells portarien.»

Volgué aquesta observació con una mera indicació; com un toh d' avis als nostres gramàtics, per si creuen que 's pugue traure algun profit del estudi de les singularitats que en lo llenguatge tenen pobles ó comarques diverses, en favor de la unificació de la ortografia y de la conjugació; punts plens de dificultats, per quina resolució me crech incompetent.

JOAN SEGURA, *Pvre.*

Fulles de xiprer

Avuy l' arbre de ma vida
treu mes brots y encar' mes flor,
¡ja 'l temps ab flors me convida
á donar ma despedida
als que estimo de tot cor.

Cada flor es ma esperansa,
cada brot una ilusió;
com la nau, ma vida avansa
deixant enrera ab recansa
dols recort de temps melló.

Seca's l' arbre de ma vida
ab tants brots y bella flor;
mes sento 'l temps que 'm convida
á donar ma despedida
als que estimo de tot cor.

AGUSTÍ PUYOL SAFONT, *Pbre.*

Seu de Urgell 15 Abril de 1899.

A LA MEMORIA D' UN INFANT

La Vida, un jorn, passava esbojarrada
y á dins d' un feble cos 's va infiltrar,
lo cos, á sa besada
com un vell fredolich va tremolar.

Y es que la vida aquella
era un átom de l' altre palpitant,
¡mes ay! pera sos pares ¡que era bella
eixa espurna de vida de l' infant!

Ell si que ha obert sas alas somrosadas
com papalló suau
y del viure al morir, ab sis besadas
l' angel del Cel l' atret á son palau.

Ell si que ha fet com la gentil poncella
que s' obra y mor al rebre un raig de sol,
ell s' ha abeurat en eixa llum tan bella
y amunt, amunt, ha dirigit lo vol.

Ha deixat en la terra sols dolsura
res de fel y amargör;
ja ha despertat en la suprema altura
y ha vist sos pares anegats en plor.

Ditxós tú, infantonet, que tas petjadas
en la terra, sols flors hi han fet brollar
perxó avuy han vingut totes plegadas
per anàrsen ab tú cap al fossar.

J. NOVELLAS DE MOLINS.

L' estany de Monteortés

(Tradició popular)

Entre las moltes tradicions y rondalles que vaig arreplegar lo passat istiu al Pallars, referents al estany de Montcorrés, ni há una, que per sa semblansa ab la formació del llach *Asphaltites* que mos contan les Sagradas Escripures, té especial interés; es la següent:

—Heus aquí que en lo lloch mateix ont are es estany, hi havia en temps antich un poble mol gran quals habitants eran tan dolents que Nostre Senyor resolgué castigarlos. Ell que 's vestí de pobre y se 'n hi aná á captar, més ningú li féu almoyna. Molt enutjat eixí d' aquell lloch, quant mes enllá vegé una dóna que ab una pastereta al cap anava al forn á cóurer

los pans.—Vos dóna, la bona dóna,—di-
gué Nostre Senyor.—Me voldriau fer una
gracia de caritat per la mór de Deu?—Ara
no pot esser, lo bon vellet, mes si vos es-
peráu quan torni del forn vos duré una
còca.—A les hores Nostre Senyor com-
padit d' aquella pagesa li va dir.—Miréu
tornéuvosen enrrera, y per mes remor
que sentigáu no vos giresseu pas, donchs
que si hú féyau n' haurían un gran cás-
tich.—Ditas eixes paraules desaparequé.

La dona obehí, mes tan bon punt ha-
gué donat uns quants passos, ohí tant
grant terratrémol que no poguént resistir
á la tentació de véurer lo que alló era,
va girarse, cayént tot d' una al estany
que s' havia format en lo lloch hont avans
era poble.

Encara avuy en día tots los de Mont-
cortés créuen que en los jorns clars y se-
rens es véu al fons del estany una ombra
de dóna que ab la pastereta al cap se pa-
seja com segles enrrera entremix las
destruidas casas del poble inundat.

Y no seré jo qui vulla desfer aqueixa
piadosa tradició.

SALVADOR MALUQUÉ

Als catalans del Rosselló

Confoném la nostra Historia
Com dos pobles ben germans
Los llorers de nostra gloria
Repleguém en un sol ram
Una sia nostra vida
Un deu esser nostre cor
Qu' en la terra dividida
Poch hi nia 'l sant amor.

La mateixa es nostra parla
Com nosaltres, be parlem
Si 'ls d' açi volem servarla
Prou vosàltres la serveu
Contra aquells que l' han bejada
Heu alsat lo crit al cel
Com nosaltres l' heu aymada.
L' enaltirla es vostre anhel.

En la fé que 'ns don coratge
Hem sigut igual criats
D' eix terror en tot vilatge
La servem la dels passats

La servem com flor tendroya
Dintre 'l sí del nostre cor.
Entre 'l romani y lliroya
Be hi escau la seva olor.

Tots tenim la sang mateixa
Fills de 'n Jaume bé 'ns dihem
Igual sort ja may nos deixa
En un lloch sempre 'ns trobem.
Tots portem lo jou per força,
Tots portem jou estranger
La justícia fins se 'ns torça
Catalans no 'ns deixan 'ser.

No te pas l' amor fronteres
Prou las fitas sab passar
Dintre un poble dos banderas
Poch hi poden onejar.
Deu ser una y catalana
La que 'ns ha á tots d' acullir
Sota una ensenya forana,
Fins vergonya fa 'l morir.

Per seguir nostra creuhada
Del Montseny hem pres la Creu
La portem ben enlayrada
Tots pugnem en nom de Deu.
Deu y Patria es nostre lema
¡Via fora! nostre crit
D' eixos noms lo qui blasfema
Es un fill rebordonit.

Com á tal, de casa nostra
Debem traure: No 'l volguem
No volguem qu' hi fassa mostra
En la guerra qu' emprenem
Volguem sava catalana
Per pugnar sota la Creu
Qui la duga açi forana
Que se 'n vaja á lo camp seu.

A la guerra qu' hem empresa
Be hi sou be tots convidats
Per venjar la Patria ofesa
Treballemhi tots plegats.
Si á Deu plau, ja vindrá 'l día
Que victoria entonarem
Si l' amor es lo qui 'ns gnía
Ab l' amor triomfarem.

Catalans los de la França
Dems l' abraç de germanó
Ell será nostra fiança
Catalans del Rosselló
Si algún temps units vam viurer
Forem grans tot sent germans
Be podrem torná á revivre
Si 'ns tornem á dá las mans.

IGNASI DE SACALM.

Puig Secalm

Desde 'l cim d' aquesta altura
be s' ovira terra en grant,
de mitj-jorn à tramontana,
de ponent fins á llevant
tot un estol de vilatjes,
reynats, costes y poblets,
serrelades y boscuries,
grans planes y llogarets,
y per totes encontrades
blanquejant com flors jolius
les hermites y oratoris,
masies y caserius;
pero de tot lo que oviro
lo qu' em plau más contemplar
es lo cayent de la tarde,
lo cel tan hermós y clar,
les esbleymades calitjes,
y al lluny, á l' inmensitat,
la silueta mitj borrada
del magestuós Montserrat.

CELESTÍ DEvesa.

Platraver, 30 de Juliol de 1898.

LA BEPETA

En una fondalada, al peu d' un sech torrent murmuraven ajagassades les fresquívols aygues d' una font cristallina. Al seu entorn hi havia una plasseta formada per altivosos pollaneres d' una verneda, y per sol-ixent un puig altívol, arroreadat y coronat per les runes d' un castell li feya de guayta gegantí que vetllava nit y dia la seva soledat. En mitx de la plasseta y per endavant de les canals de la font hi havia una taula de pedra y mitx ajassat en ella hi somniava dolsures de la vida 'l festiu hereuet de la Riga. La lluna clara, esplenderosa com en serena nit de tardor il·luminava 'l seu rostre á través del brancatge de l' arbreda, y feya brillar com un cristall ferit per los raigs d' una llum, lo canó de la seva escopeta al seu costat ajeguda. Un gos perdigué que als seus peus jeya ere abrigat per les ombres. Tot reposava al so d' una quietut apacible y ditzosa, quant lo ronch del gos, que l' eco feu ressonar per los voltans de la petita vall, deixondí al festiu hereuet; doná aquest mirada al seu entorn, y vegé atansar per entre l' herbam de la verneda á una sombra lleugera, bellugadissa, que ab prou feynes tocaven los seus peus al fresch tou de l' herba. Era la Bepeta l' Avellana que baixava de Plandogau de dret en aquella font á trovar al Joan. L' hereuet incorporat ab un xich de sobressalt mirá de fit á fit aquella sombra que se li atansava, pero prompte exclamá ab ayres d' agradosa sorpresa, tu ets Bepeta?

—Sí jo soch, respongué tot alegroya.

—Com sabies que jo era aquí?

—La Tona que fa poch ha vingut é tancar los porchs, m' ha dit que t' havia vist en aquesta taula, y encara que tart hei volgut aprofitar aqueix moment pera ferte saber que ja ha vingut lo teu pare á ferme demanar. La mare tot lo vespre que no cap en pell.

—Ah ja ha vingut? Prou que m' ha costat de donarli á entendre. S' havia fixat tant en la xicota del Freixanes que no 'l ne podia treurer.

—Be me 'n feye prou por, porque veia sempre 'l seu pare á casa vostra y la mossa á radera teu... contestave la Bepeta tota xeroya.

Lo Joanet tot satisfet convidava á la Bepeta á seure al seu costat, y parlarli dels plans del casori, com arreglarien la casa, los mobles nous que comprarien, la felicitat que gosarien vivint units ab lo lligam del Sagrament. Mes ella que havia furtivament eixit de casa seva s' escusava dihent que ja hi havia temps; porque si 'l seu pare sabia que havia eixit en aquelles hores la renyaria de mal modo.

—No tingas por, tornava en Joan, seu, guapa, seu.

—No, que la Tona també 'm tancaria; ja 'ns veurém demá. Vindrás á missa demá á Plandogau? Vinehi.

—Ja vindré, contestave 'l Joan una mica amargat de les negatives d' ella.

—Donchs adieu, hasta demá, digué per fi la Bepeta mentres se perdía altra vegada entre les ombres de la verneda.

L' hereuet se posá l' escopeta al coll y satisfet apesar de tot, d' aquella inesperada visita prengué 'l camí envers la Riga. Pobra xicota se deye mentres caminave, que t' estime; ab ningú mes puch viurer tan felís com ab ella; es hermosa y tan sabuda val tot lo mon. Aixís distret se trobá soptat al corral del seu Más.

Era la Riga una d' aquestes masies que semblen un poble. Enquillada sobre un repeu de guixera, ostenta á tres vents los seus murs de pedra picada, rovellada un xich per la ma del temps; les seves balconeres á mitx dia ab llarga barana de ferro li donan ayres de casa payral, niu de cent generacions; y les seves galeries d' axatades arcades, sol-ponent y sol-eixent, essent la casa de grandiosa basa, y á quatre vents, fan revenir al esment quelcom d' aquella arquitectura bisantinesca, que trová la seva vida en les primitives abadies aixecades en lo cor de les boscuries y en lo fons de les valls. La seva silueta ix galana pels costats al peu de la costa de Sant Martí, com tendre infant á les falces de la seva mare. Los espayosos corrals que pera 'l bestiar boví y de llana hi ha al peu de la casa, la pallissa y altres cossos d' edifici, sols, buits, que serveixen pera posar'hi andrómines de pagesia simulen aquelles casetes que voltan al antich castell-fendal, y que formen avuy alguns poblets. Lo Llobregós argentinat y emperosit serpentejant per la plana va á besar los seus peus ans d' esser empresonat en la peixera del molí. Per sol-ponent y adevant de la era hi ha tres ó quatre

grahons forans, prop d' una de les cantonades de la casa, que donen a una porta d' entrada. Per ella se puja al cel obert, en quin centre enllosat hi ha la boca de la cisterna ab barana y travesser de pedra picada. Un corredor llarch tancat ab dues portes d' arch ojival porte a la sala, pessa principal d' aquella casa, ahont hi aboguen onse portes enclosos dos balcones. Es orgullosa eixa pessa; en la guerra passada hi caberen sis cents homens armats. Sis cuadros al oli grans y envellits com cal en pessa tan espayosa y casa d' arrelamenta un xich antiga, l' adornen per complet. En les parets blanques al estil de las cases de marina, hi ha clavades varies estaques d' ahont penjen alforjes, sarrons de cassa y armes del antigor. En Joan pujá a la sala, penjá l' seu morral y la escopeta en una estaca de dessota l' cuadro de la Magdalena, y eixí a la galeria de sol-ponent. D' aquí, lluny per entre la claraboya dels guixers y la costa de Sant Martí s' ovira l' poble de Plandogau; quin poblet está plantat sobre ls lloms d' una carena. La seva figura d' un tros lluny assembla la d' un cotxe ordinari y com aquest possehix quatre carés. Les cases velles y antigues estant en la seva majoria unides entre sí, de modo que entre mitx del aplech de les cases hi ha un carrer estret y tortuós que entra per la plassa y no te eixidas; pero per ell poden anar a las seves cases la majoria dels abitans; aquest carrer es anomenat lo de dalt. De la plassa tire un camí vers a la Iglesia, que ab dos cases mes formen lo que 'n diriam la delantera del cotxe. En una donchs d' eixes quatre cares en la que mira a la Riga hi ha a cal Avellana. S' entra a la casa per un porxo: la entrada es espayosa. A la mitat del primer pis la escala se doble en dos a modo de ferradura y ls dos conduheixen a un mateix corredor, l' un mes aprop de la cuyna y l' altre del menjador: en mitat dels dos hi ha la porta que va a la sala. Res de nou hi ha que pugui admirar lo curiós; sols un balcó que done a una pesa mitat galeria y mitat terrat en quin lloch eixia tot sovint la Bepeta a mirar envers la Riga ab uns lentes de teatre.

Allí fixave en Joan les seves mirades y per aquella especie d' instinct endevinayre entre ls enamorats se creye veurer a la Bepeta al terrat que l' estava mirant, que no la podia distingir clarament, com ell no podia ab certesa precisar en aquelles hores que fos ella, però segur se deya en Joanet que la lluna es missatjera dels seus sospirs y dels seus amors.

Es molt matinera la missa del diumenge a Plandogau; ans de punta de dia ja s' posen en camí pera esser hi a temps los masiayres de la Torra, Casanova, la Riga y altres. Després de la missa se 'n tornan xerois a les seves masies. Los del poble, los caps de casa y l' jovent al eixir formen redona en mitx de la plassa, y allí s' trehuen les noves de la setmana, o s' escateixen coses d' interés comú, previ l' avis degut del agutsil, o be s' fan córrer les estidores tallant gechs y faldilles als del poble y ls seus environs.

En aquest diumenge després de la entrevista de la Bepeta ab en Joan en la font dels Valldans tot lo

poble estave reunit allí. Lo Bep del Cabessa tenia la paraula.

—No hi poseu dupte, deye al vell Riera, devant de la espectació de tothom, que lo casament de la Bepeta ab l' hereu de la Riga es un fet.

—No ho crech, contestave l' Riera, lo Joanet se casará ab la xicota l' Freixanes de Maravella. Jo hi aposto cinch duros contra un.

—Los perdriau Riera: porque ho sapigueu, ahí per ahí l' Josepet pujá a cal Avellana a demanar la Bepeta pel seu hereu. Mireu si es fresch contestava l' Cabessa ab ayres de trionf.

—Pero quin dot pot portar la Bepeta a la Riga? afegia l' Soler.

—Caratsos, tornava l' Cabessa, ab tres mil duros que li deixá l' seu padri Rector me crech que pot entrar a tot arreu.

—Caray, aixó son figas d' un altre pané, exclamaven molts a la vegada.

En aqueix moment l' hereu de la Riga baixave del carrer de dalt vestit de festa junt ab la Bepeta, tirant pel camí de la Cabanabona. Ja no hi cabie dupte, aqueix casament ere un fet.

CARIES BESOLÍ. *Pere.*

(Acabará.)

En la funció del últim dia del mes de Maria

Aquesta tarde so vingut, Maria,
a la funció de vostre mes florit
y en vostre camaril, que l' art somia
so vist la vostre imatge, Mare mia,
sota un reyal doser, de llums guarnit.

Dalies d' olor voltavan vostra testa,
vos feya d' espatller lo llessamí,
vostres peus alfombrava la gines'a,
y a vostre entorn teniau, per mes festa,
totes les flors que pot doná un jardí.

Daurats pitgers de formes delicades
mostravan rams de xuclamel florit
y a vostres peus en les mateixes grades,
hi havia un devassall de flors nevades,
com rossegall de vostre blanch vestit.

Ran del altar y al peu de la barana,
s' obría a vostres peus altre jardí
eran ses flors, oh Verge sobirana,
un estol d' angelets en forma humana
per festejarvos transportats allí.

Com prat de flors, de gom a gom omplia
la nau del temple, tot lo poble fiel;
arrobador cantar l' orga espargia
y a ses divines notes responia
un chor de noyes com baixat del Cel.

Y al veurer tanta flor allí espargida,
tant brill, tant llum, tal esplendor y encant
y en mitx de tot á Vos, Font de la vida,
so mirat vostre cara amorosida,
mes ¡ay! l' he vista, trist de mí, plorant.

¿Perque ploravau ó divina Mare
en la festa del goig y del amor;
perque so vist lo plor en vostra cara?
¿perque 'm miravau y 'm mireu encare
ab l' expressió mes viva del dolor?

Ay! prou la se la font de l' amargura
d' hont surt lo plor que vostres ulls confon,
prou se 'l pesar que vostre cor tortura;
es que habeu vista m' animeta impura
entre les flors del prat de vostre enfront.

L' heu vista sense 'l brill de la puresa,
sense 'l sagrat perfum d' humilitat,
sense 'l color de caritat encesa,
nua de tota celestial bellesa
y ab la negrenca sombra del pecat.

Y al mirarla tant débil y empobrida,
habeu plorat y jo he plorat ab vos;
llavors so despertat de ma dormida
y m' ha semblat passar de mort á vida,
quan s' han juntat les llágrimes dels dos.

No 'm deixeu mes, oh Mare de clemencia!
recorden que soch fill de vostre cor,
si no tinch la blancor de l' ignocencia
donaume 'l foch ardent de penitencia
perque me unesca ab vostre tendre amor.

Y quan al temple tornaré altre día,
per gosar nous plahers del paradís;
en vostre camaril, que l' art somia,
trobaré en vos la font de l' alegría
y en vostre llabi un carinyos sonris.

ANGEL GARRIGA Y BOIXADER, *Pore.*

Llerona.

Corpus Christi

Oh sagrada hostia, magná puríssim,
niu de ternura pel pecador,
ditxa dels angels, balsam suavíssim
deixeu que provi vostre dolor.

Melosa bresca del cel baixada,
font misteriosa d' exés de amor,
sanch qu' encar brolla de la llansada
trén de mos llavis tota amargor.

Colóm santíssim, sol de mitjdía,
pá dels apostols, preuhat tresor,
consol de penas daume alegría
curán las nafras d' aqueix mon cor.

FRANCESC BRACONS

PARLAMENT

fet á la festa dels Jochs Florals de Barcelona lo primer
diumenge de Maig de 1899 per lo President del Con-
sistori, Dr. D. Joseph Torras y Bages, prevere.

(Continuació)

La instauració dels Jochs Florals per tothom fou
aplaudida; tothom se deixá enamorar per la poesia;
molts que encare no podían rebre la veritat en l' or-
dre de las cosas socials y políticas, alegrement la sa-
ludaren; picavan de mans perque no veyan que ella
era la missatjera é introductora d' un nou esperit, d'
una nova vida, d' una renovació del país. No veyan
que 'ls Jochs Florals, públicament celebrats á la ca-
pital de Catalunya, ab participació de viva simpatia
per tot lo Principat, ab la cooperació de las autori-
tats y corporacions eclesiásticas, civils y militars,
fins un día presidits per la augusta Dama que regen-
ta la Summa Autoritat del Estat Espanyol, que aques-
ta solemnitat era la proclamació y fins la promulga-
ció auténtica de la autonomia literaria del país. Y en
la vida social, en lo cos polítich, la activitat intelec-
tual representa la funció més noble, lo principal mo-
tor que dona direcció als esperits, per lo qual la una
autonomia havia de cridar l' altra autonomia; y que
de consegüent, si 'ls homes de la terra, com deyan
los nostres passats, sabían pensar per sí mateixos,
voldrian obrar per sí mateixos y, ab conformitat ab
la lley de la terra, arreglarse las propias cosas.

Sant Tomás ensenya que la vida originaria y ti-
pica es la vida intelectual; aquesta veritat que for-
mula filosóficament lo gran Doctor, instintivament la
comprenen los pobles, y quan un poble sab pensar
per sí mateix, quan te conciencia de sí mateix y s'
adona del armoniós ritme vital que internament li
testifica que poseheix una vida propia, alashoras li
repugna viure de gracia, y s' esforça en desferse de
la impedimenta inútil que li cohibeix sas operacions
naturals y necessarias.

Per aixó, senyors, os deya que, á mon entendre,
l' esperit que representan los Jochs Florals es antité-
tich al civilisme, puig representan l' esperit de la te-
rra, la vida que naturalment germina del país, en
una paraula, que es com un predecessor ó precursor
de la vida autonómica, una reivindicació de la natu-
ralesa social. En l' Estat modern tot viu per gracia
del Estat, lo país no te vida, y com no te vida, tam-
poch posseheix un organisme; y aixó, senyors, es una
veritat comunment rebuda, puig tothom parla del or-
ganisme del Estat perque desgraciadament es l' únich
existent, y si 'l país no posseheix un organisme, ¿es
possible que visca? Lo principi autonómich es un ver-
dader generador d' organizació social: quan ell se
desenrotlla naturalment en un país las diferents ins-
titucions viuen per sí mateixas, espontáneament,
per dret propi, no per la gracia del Estat, com suc-
ceheix are fins en la institució de la familia.

Esponaneitat y autonomisme son dos termes que
venen á significar lo mateix. Deu es lo més espontani
de tots los sers; per aixó la esponaneitat es la gran

cualitat de la poesia, de manera que per sí sola la espontaneïtat poetisa; es a dir, es font de poesia, y 'ls que pensém, com lo vell Plató, que la bellesa es la resplandor de la Veritat, y 'ls que creyém, com l'inspirat David, que la Veritat es la Justícia, admetém una estètica política y cobejém trobar en la vida pública la bellesa, la veritat y la justícia. Ja 'ls juriscònsults romans admetian la *elegantiam juris*. L'art y la poesia, he dit avans, son com la olor de la substancia y de la vida del poble de que emanen: entre la vida y l'organisme hi ha una relació essencial; per aixó un poble desorganitzat no pot exalar la olor de la poesia.

No, no ha d'esser la nostra poesia com una flor d'estufa ó exòtica; may la vera poesia ha estat aixís en cap poble formal y menys ho ha d'esser en la terra catalana. Una poesia de saló ó d'etiqueta, una poesia que tota se 'n va en fum com filla del dilettantisme, una poesia artificiosa que no passa d'un joeh d'imaginació sens cap correspondència ab la vida real, no passa d'un entreteniment de gent vagarosa y es impropia d'un poble treballador y caracteritzat pel sentiment pràctic com es lo poble català. L'art wagnerià s'ha arrapat tan fortament al poble alemany perquè es *autoctono*, consubstancial ab ell. Si la poesia catalana la volém també identificada ab lo poble, ha d'esser consubstancial ab lo poble. ¿Y aixó com seria possible si 'l poble no tenia substancia? Un poble que 's desfá pert la poesia. Lo poeta hebraic, apesar de que las sevas cançons se referían á lo més essencial y general del humanal llinatge, de manera que fins avuy, al cap de tres mil anys, encare son cantades en tots los pobles civilitzats, servint d'adeuada expressió de sentiment en totas las generacions, constituïnt, per lo tant, una poesia eterna; 'l sagrat poeta hebraic, dich, tret de sa terra y portat á Babilonia, penjá l'arpa als sàlcers de prop del riu, y responia al assiri quan li demanava que cantés algun càntich dels de Sion: «¿Cóm voléu que cantém en terra forastera?» (1)

No os ha d'extranyar, de consegüent, senyors, que en una festa poética jo os vinga á parlar d'autonomisme, puig, com veyeu, la poesia es essencialment autònoma, te la llei en sí mateixa; fins l'artista poeta cortesà d'August, á poetas y pintors concedia gran llibertat. Mor la poesia á la més petita violència contraria á sa naturalesa, es una flor que se l'ha de deixar creixer allà ahont naix. Lo poeta hebraic, os deya, no pot cantar á Babilonia; y si os fa estrany que jo, propugnador de la tradició parli d'aquesta manera; que jo sacerdot y, de consegüent, amic de lo Etern y repugnant al esperit de novetats, tan dominant en los temps de frivolitat com son los nostres, parli encomiàsticament de la autonomia, os diré que la meua amor envers ella naix d'aquestas duas condicions: d'esser amant de la tradició y ministre de Jesucrist. Perque la autonomia d'un país suposa en ell la preexistència d'una llei de vida propia, es a dir, una tradició; un país que no te

lleï propia de existencia no es autònom, no es d'ell mateix, es *primi capientis*, de cualsevol que se 'n apodera, de la darrera moda política, literaria y artística que 's presenta. D'aquí que 'ls Jochs Florals sían essencialment tradicionals y, de consegüent, catalans. No han vingut de París, ni de Berlín, ni de Londres; son los Jochs Florals de Barcelona, en l'any quaranta hù de sa restauració. Y com sacerdot amo la autonomia y no 'm sé entusiasmar ab lo civilisme ni ab los grans y esplendents centres polítics, perque quan contemplo la aparició social de la doctrina evangélica, quan recordo aquella batalla en que sortí vencedora la Creu de Jesucrist, l'heraut d'aquesta, Constantí, era 'l cap de la gent de provincies, ell mateix no era un rebrot de cap cortesà, y 'l vensut y son exèrcit, los que volían sostenir lo principi gentilich y civilista, l'absolutisme de la llei política, eran los cortesans, los sostenidors dels privilegis y predominis de la Capital del Imperi; y quan la Creu del Redemptor, de signe d'infamia fou convertida en símbol de gloria y posada per terme y remat de la corona imperial, no li posá la ma de una patricia romana, sino una valerosa y piadosísima hostalera d'una llunyana provincia quan després hagué merescut esser emperadora, la que avuy venerám los cristians ab lo nom de Santa Elena. Y quan per primera vegada, desde que 'l mon era mon, se reuniren homens de totas las rassas, jueus y grechs, romans y gots, árabes y galos, hispanos y egipcis, africans y persas, tractanse ab vera fraternitat y mutua reverencia, sens necessitar pera res la comunitat de la llei política, fou pera definir jurídicament la divinitat de Nostre Senyor Jesucrist en lo Concili de Nicea; y quan després del diluvi de las invasions lo mon antich quedá desfet y 'ls pobles espontáneament s'anaren organitzant sens altre influx positiu que 'l de la doctrina evangélica baix la suau calor maternal de la Iglesia, veig apareixer la autonomia com la forma social general en gayrebé tots los pobles de la nova Europa, perseverant encara avuy en la rassa predominant en la actual civilización, la rassa més tradicional y progressiva de las existents, la anglo-saxona; y quan ara en nostres dias contemplo las nacions que 's van formant als nostres ulls mateixos en las terras modernament descubertas, en los grans continents de la Australia y de la América, y veig la forma autonómica com la típica que prenen aquelles novas societats ab la benévola benedició de nostra Mare espiritual, la Santa Iglesia Romana, alashoras jo altra vegada giro 'ls ulls envers los nostres Jochs Florals, bell símbol d'autonomia de la terra catalana, igualment viva y pacífica, y 'm recordo ab veneració, com d'una llei sagrada, del lema constant del gran agitador irlandés, del deslliurador de sa patria quan deya: «ni debilitat, ni delictes.»

(Acabará en lo número vinent.)

(1) Psalm. 136.

Notes tristes

¡Qué n' es de trist mirar blats y cibades
qu' ab molta d' ufanó gentils creixian
romputs per pedregades!
Les arestes d' espígues que florían
son altres tants punyals qu' al cor se clavan
d' els pobres terrassans qu' els camps conrehuan'
quan el gra qu' esperavan
en fémsa convertit sos ulls el vehuen.

¡Quín torment que pateix la pobre mare,
qu' asseguda al davant del bres sospira
contemplant com esvara
la febre al infantó que se la mira!
Del cor aymanant les fibres se li esqueixan
y els sofriments, ab fortes sostregades
ben sechs els ulls li deixan....
¡qu' horrible es no plorar moltes vegades!

Es dolorós el véure en l' estihuada
aplegarse els baylets per fer maleses:
tota aquella maynada
que les hortes y vinyes deix malmeses,
han d' ésser ciutadans un altre día....
¿Com salvarán la Pàtria, si sols tenen
l' instint y la mania
de ferne mal y fentlo s' entretenen?

¡Quina pena més gran corren als pares
que donáren sos fills per fer la guerra!
¡Quin plor el de les mares
al véurels retornar de llunya terra
l' un sense cames, l' altre sense brassos!
¡Trossos de carn inútils en la vida!
¡Quina tristó els abraços
y quánta pena tancan sense mida!

P' el jove á qui la Lley lluytar l' obliga,
¡que n' es de trist pensar en l' estimada,
quan la bala enemiga
vessa sang ignocenta en l' encontrada!
El plor de rabia que llurs galtes rega
sos sentiments enfonza en l' amargnra.....
al mitx del fel se nega
y al creu tothóm valent: ¡quina locura!

¡Quin greu se n' entra al cor quan les arbredes
jemegan al impuls de les ventades
qu' humitoses y fredes
mustigan á les flors qu' hi ha en les prades!
L' aucella fuig, buscant en altre clima
mes suau temperatura, mes bonança:
sentint fret no s' estima....
¡quin dol que fa mirar l' hivern qu' avança!

Patrimoni de tots es la cruel pena
els richs pateixen al igual qu' els pobres
pesanta la cadena
qu' arroseguem y llarga n' es de sobras.
Passatjers *aquí baix*, al Cel fem via:
aixequem, donchs, á Deu nostra mirada...
tenint la fe per guia
aquell qu' al mon sofreix, al Cel té estada.

EMILI SERRAT BANQUELLS

Fossa, 13 de Maig de 1899.

GAZETILLES

L' anada de l' Orfeó Catalá á Mallorca, segons se desprén de las noticias publicades en los diaris locals y comptan els orfeonistes, ha sigut altament entusiasta.

Tots los periódichs palmesans publicaren articles carinyosissims y un d' ells, *La Roqueta* publica 'ls retratos d' en Millet, la Wherle, Comella y Salvat.

L' Alcalde entregá al Sr. Millet un artistich pergamí.

Aquest document, escrit en lletra gòtica del si-gle XIV, per D. Pere de Alcántara y Borrás, y adornat per l' artista D. Joseph Morell, diu aixis:

«En nom de la ciutat de Mallorques lo Excelentíssim Ajuntament dona per ma de son Alcalde la més coral benvinguda al Orfeó Catalá que desperta en la nostra Illa l' eco de les velles cançons de sa terra, tronch de hont arranca la tanyada de las nostra gent, des que'l Molt Alt En Jacme d' Aragó deslliurá Mallorques del captiveri sarrahinesch.—Dat en la Sala del dit Ajuntament á XXI dies del mes de maig de l' any de la nativitat de Nostre Senyor MDCCCXCIX.

Mal informats per part de qui semblava estarne enterat, diguerem en la ressenya dels Jochs Florals que la poesia *Vida pagesa* era de nostre bon amic Mossen Miquel Costa y Llovera. Ja sabem que á Llotja 's publica com á autora 'l nom de Na Emilia Sureda y Bimet pero 's digué que era un pseudonim de Mossen Costa y 'ns acabá de fer caurer en l' error la noticia publicada en *El Ancora*, de Palma de Mallorca en que deya que Mossen Costa guanyá lo premi ofert per la ciutat de Colonia.

Pera deixar les coses en son lloch, gustosissims fem la rectificació que queda escrita.

Atentament sens ha convidat al acte de repartir la primera Comunió á uns quants alumnes del Col·legi de Sant Fernando que dirigeix lo il·lustrat professor En Joseph Crusat y Planas.

Agrahim la deferencia que envers nosaltres s' ha tingut.

Hem rebut un exemplar del *Cantich á Maria* d' En J. Manubens y Vidal que ha posat el música el notable mestre En Joseph M.ª Comella, Sub-director de l' Orfeó Catalá.

Es una página musical que acredita una vegada mes les bones condicions y 'l gust del Sr. Comella. Agrahim l' envió.

Nos donám la mes coral enhorabona per la part que 'ns toca en la promoció á la dignitat cardenalicia de que es objecte en aquestos moments l' il·lustre compatriici Fra Joseph Calasanz de Llevaneras ornament de 'a Orde Caputxina.

Y per haver sigut nombrat secretari general del Orde Fra Rupert M.ª de Manresa altre dels caputxins que ab sa santetat y sabiduria pregonen las excelencias de la terra catalana.

Diu un periódich de París *La Presse*, que un noy de 13 anys, fill d' una rica familia de Génova, va resoldre oferir la seva vida pel Papa.

Ho consultá ab son confés, que li digué que devia meditarho molt, porque Deu podia acceptarli l' ofrena.

Lo noy digué que estava decidit, y que aixó era precisament lo que desitjava.

Lo confés va autorisarlo pera fer lo vot.

Lo noy va enmalaltir lo mateix dia y morí al cap de dos dias, mentres lo Papa anava millorant.

Contat aquest cas á Lleó XIII ha manat obrir una informació que confirmi los fets anteriors.

LA ENHORABONA

EN LA CELEBRACIÓ DE LA PRIMERA MISSA DEL AMICH Y CONSOCH

Mossen Joan Pons Utzè

(Pera posar en música).

POBLE

Quina fressa
qui 'n soroll
com repica 'l campaner,
toca y toca
y toca fort
jorn de festa deurá ser.

Qui 'n brandar fan las campanas
y qui 'ns vols
de cantar fan sentir ganas
quan repican tant galanas
¡ning, nang, nong!

No se sap que deuen veurer
ó que senten desde 'l cel,
que devallen milers d' angels
á la terra somrihents.

Te de ser una ordre dada
pel bon Deu, ¿Será potser?...
Mes callem, no movém fressa
sas canturias escoltém.

ANGELS

Per Deu—disposat
baixém açí á la terra,
del vostre—gosá
fins lo cel ne té enveja.
Que bell—es lo jorn
que avuy nos dona ditxa;
com eix—jorn de goig
al cel tant sols s' admiran.
De Deu—en lo altar
un hom posa la planta,
no es home—ja es Deu
en los dits l' Hostia santa.
Llavoras—de goig
terra y cel s' estremeixen,
que bell—es lo jorn
¡qui 'n bo dona eixa festa!

POBLE

Qui 'n brandar fan las campanas
y qui 'ns vols,
de cantar fan sentir ganas;
repetim cansons galanas
y com ells cantem de goig.

ANGELS Y POBLE

Qui 'n jorn—més hermós
que á terra y cel alegre,
¡benhaja—'l Senyor,
benhaja eix jorn de festa!

JOSEPH ABRIL VIRGILI.

PA DE SANT ANTONI

Lo nostre pa de cada dia donáunos
Senyor en lo dia de avuy.

Suma anterior.. . . . 51'57 ptes.

Una almoyna recullida al bussó. . .	0'10
Una almoyna recullida al bussó. . .	0'10
Joan Ginestá per una promesa. . .	0'25
B. S. en compliment de una oferta. .	0'50
LA CREU DEL MONTSENY per sos redac-	
tors y col·laboradors.	1
Un devot del Sant.	0'25
J. C. L. pera 'l pá dels pobres. . .	0'25

Total. 54'02 ptes.

PASSATEMPS

Xarada

Segon, nota musical;
signo aritmètic, primera;
cuart de dona tractament,
y una vocal es tercera..
Mon total se troba qu' es
del calor una enemiga.

Logogrifo numèrich

1 2 3 4 5 6 7 8	— Tots n' hem de menester.
8 5 7 1 6 7 1	— Numeral.
1 2 8 3 6 1	— Carrer de Barcelona.
4 5 6 7 1	— Beguda.
6 1 7 1	— Lleinadura.
4 5 2	— Producte animal.
8 3	— Nota musical.
4	— Xifra romana.

Ters silábich

Substituir los punts ab lletres, de manera que diguin:
1.ª ratlla, vertical y horizontal: carruatje.
2.ª Dignitat eclesiástica, y
3.ª Ho cantan al concerts.

ADAN ARGÀ.

Imprempta Antopiana.—Gerona, 76.—Barcelona.

IMPREMTA ANTONIANA

Carrer de Gerona, 76

++++ BARCELONA ++++

Aquesta casa, única en sa classe, fundada ab l'únich y exclusiu objecte de reglamentar en sos tallers lo trevall cristiá, ofereix sos serveys al públich, ab la seguretat de que pot competir en tots conceptes ab els demés establiments d'esta industria.

No s'admet cap trevall contrari á la Fe ó Moral católiques.

Se compran y venen tota mena de llibres vells

EN LO DESPATX DE

N' ANTON CASTELLS

PORTAFERRISSA, 16, ESCALA

LA CREU DEL MONTSENY

Setmanari católich-regionalista

DIRECCIO Y ADMINISTRACIÓ: Impremta Antoniana. — GERONA, 76

PREUS DE SUSCRIPCIO

Un any, directament	5 pessetes.
Per corresposal	6 "
Un semestre	3 "
Extranger y Ultramar	Preus dobles.

NÚMERO SOLT: 10 CÉNTIMS